

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 13. novembra 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 56 ZFEÚ – Slobodné poskytovanie služieb – Obmedzenia – Služby na vnútornom trhu – Smernica 2006/123/ES – Pracovné právo – Vysielanie pracovníkov na účely vykonávania prác v oblasti stavebníctva – Vyhlásenie týkajúce sa pracovníkov – Uchovanie a preklad mzdových dokladov – Pozastavenie platieb – Poskytnutie zábezpeky príjmom služieb – Zabezpečenie prípadnej pokuty uloženej poskytovateľovi služieb“

Vo veci C-33/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Bezirksgericht Bleiburg/Okrajno Sodišče Pliberk (Okresný súd Bleiburg, Rakúsko) zo 17. januára 2017 a doručený Súdnemu dvoru 23. januára 2017, ktorý súvisí s konaním:

Čepelnik d.o.o.

proti

Michaelovi Vavtimu,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredsedníčka R. Silva de Lapuerta, predsedovia komôr A. Arabadžiev, M. Vilaras, E. Regan a C. Toader, sudcovia A. Rosas, E. Juhász, L. Bay Larsen (spravodajca), M. Safjan, D. Šváby, C. G. Fernlund a C. Vajda,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: M. Aleksejev, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. februára 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Čepelnik d.o.o., v zastúpení: R. Grilc, R. Vouk, M. Škof a M. Ranc, Rechtsanwältin, a M. Erman, odvetníca,
- rakúska vláda, v zastúpení: G. Hesse, splnomocnený zástupca,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Pavliš a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,
- francúzska vláda, v zastúpení: E. de Moustier a R. Coesme, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyky konania: nemčina a slovinčina.

- maďarská vláda, v zastúpení: M. M. Tátrai, M. Z. Fehér a G. Koós, splnomocnení zástupcovia,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- slovinská vláda, v zastúpení: A. Grum, splnomocnená zástupkyňa,
- slovenská vláda, v zastúpení: B. Ricziová, splnomocnená zástupkyňa,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Kellerbauer, L. Malferrari a M. Kocjan, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 8. mája 2018,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa výkladu článku 56 ZFEÚ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/67/EÚ z 15. mája 2014 o presadzovaní smernice 96/71/ES o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb, a ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 1024/2012 o administratívnej spolupráci prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu („nariadenie o IMI“ (Ú. v. EÚ L 159, 2014, s. 11).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Čepelnik d.o.o. a Michaelom Vavtim vo veci zaplataenia sumy 5 000 eur, ktorú táto spoločnosť vymáhala od pána Vavtiho v súvislosti s plnením zmluvy o dielo.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 7 a 14 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36) znejú takto:

„(7) Táto smernica ustanovuje všeobecný právny rámec, ktorý poskytuje prospech širokému spektru služieb, pričom zohľadňuje rozdielne charakteristiky jednotlivých druhov činností alebo povolání a ich systémy regulácie. ... Mala by sa ustanoviť vyvážená sústava opatrení, ktorá zahrnie cieľenú harmonizáciu, administratívnu spoluprácu, ustanovenie týkajúce sa slobody poskytovať služby a podporu vypracovania kódexov správania sa v určitých záležitostiach. Takáto koordinácia vnútroštátnych legislatívnych systémov by mala zabezpečiť vysoký stupeň právnej integrácie Spoločenstva a vysokú úroveň ochrany cieľov všeobecného záujmu, najmä ochrany spotrebiteľov, ktoré sú nevyhnutné na vytvorenie dôvery medzi členskými štátmi. V tejto smernici sa tiež zohľadňujú iné ciele všeobecného záujmu, vrátane ochrany životného prostredia, verejnej bezpečnosti a zdravia, ako aj potreba súladu s pracovným právom.

...

- (14) Táto smernica neovplyvňuje podmienky zamestnávania, vrátane maximálnej dĺžky pracovného času a minimálnej doby odpočinku, minimálnej ročnej dovolenky, minimálnej mzdy, ako ani zdravia, bezpečnosti a hygieny pri práci, ktoré členské štáty uplatňujú v súlade s právom Spoločenstva, a neovplyvňuje ani vzťahy medzi sociálnymi partnermi, vrátane práva vyjednávať a uzatvárať kolektívne zmluvy, práva na štrajk a pracovné opatrenie v súlade s vnútroštátnym

právom a postupmi, ktoré rešpektujú právo Spoločenstva, ani sa neuplatňuje na služby poskytované agentúrami na sprostredkovanie dočasného zamestnania. Táto smernica neovplyvňuje právne predpisy členských štátov o sociálnom zabezpečení. Táto smernica neovplyvňuje právne predpisy členských štátov o sociálnom zabezpečení.“

4 Článok 1 ods. 6 tejto smernice stanovuje:

„Táto smernica neovplyvňuje [sa neuplatňuje na – *neoficiálny preklad*] pracovné právo, ktorým sú akékoľvek právne alebo zmluvné ustanovenia o podmienkach zamestnávania, pracovných podmienkach vrátane ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci a vzťahy medzi zamestnávateľmi a pracovníkmi, ktoré členské štáty uplatňujú v súlade s vnútroštátnym právom, ktoré rešpektuje právo Spoločenstva. Táto smernica rovnako neovplyvňuje právne predpisy členských štátov o sociálnom zabezpečení.“

Rakúske právo

5 § 7b Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz (zákon o prispôsobení zákona o pracovných zmluvách, BGBl., 459/1993), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „AVRAG“), stanovuje vo svojich odsekoch 3 a 8:

„3. Zamestnávateľa v zmysle odseku 1 majú povinnosť deklarovať zamestnávanie vyslaných pracovníkov, ktorých majú k dispozícii v Rakúsku na účely výkonu prác, najneskôr jeden týždeň pred začatím prác na Centrálnom úrade pre kontrolu nezákonného zamestnávania...

...

8. Kto ako zamestnávateľ v zmysle odseku 1

1. neurobí alebo neurobí včas alebo úplne, v rozpore s odsekom 3, vyhlásenie alebo vyhlásenie týkajúce sa *ex-post* zmien (vyhlásenie o zmene a doplnení)...

...

spácha správny delikt a bude mu regionálnym správnym orgánom uložená pokuta za každého dotknutého zamestnanca...“

6 § 7i ods. 4 AVRAG stanovuje toto:

„Kto ako

1. zamestnávateľ v zmysle § 7, 7a ods. 1 alebo 7b ods. 1 a 9, nemá k dispozícii mzdovú dokumentáciu v rozpore s § 7d

...

spácha správny delikt a bude mu regionálnym správnym orgánom uložená pokuta za každého dotknutého zamestnanca...“

7 § 7m AVRAG stanovuje:

„1. V prípade dôvodného podozrenia, že bol spáchaný správny delikt podľa § 7b ods. 8, 7i alebo 7k ods. 4 a v prípade, že na základe určitých okolností je potrebné predpokladať, že sankčné konanie a vymáhanie sankcie nebude možné alebo bude vážne sťažené z dôvodov týkajúcich sa osoby

zamestnávateľa (dodávateľa) alebo spoločnosti poskytujúcej prácu, môžu príslušné daňové orgány, v spojení s vyšetrovaním podľa § 7f a Fondom pre platby dovolení a odstúpného pracovníkov v stavebníctve, uložiť písomne objednávateľovi diela a v prípade poskytnutia práce zamestnávateľovi, aby nezaplatil jej cenu, ktorá je stále splatná, alebo odmenu za vykonanie diela, ktorá je splatná, alebo jej časť (pozastavenie platieb). ...

...

3. V prípade dôvodného podozrenia, že bol spáchaný správny delikt podľa § 7b ods. 8, 7i alebo 7k ods. 4 a v prípade, že na základe určitých okolností je potrebné predpokladať, že sankčné konanie a vymáhanie sankcie nebude možné alebo bude vážne sťažené z dôvodov týkajúcich sa osoby zamestnávateľa (dodávateľa) alebo spoločnosti poskytujúcej prácu, regionálny správny orgán môže rozhodnúť o tom, že objednávateľ diela a v prípade poskytnutia práce zamestnávateľ zaplatí ako zábezpeku cenu diela, ktorá je stále splatná, alebo odmenu za vykonanie, ktorá je splatná, alebo jej časť, v primeranej lehote. ...

...

5. Platba podľa odseku 3 má za následok oslobodenie objednávateľa diela a v prípade poskytnutia práce zamestnávateľa od jeho dlhu voči dodávateľovi alebo spoločnosti poskytujúcej prácu.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 8 Čepelnik je spoločnosť s ručením obmedzeným so sídlom v Slovinsku.
- 9 Táto spoločnosť uzavrela s pánom Vavtim zmluvu o diele týkajúcu sa uskutočnenia stavebných prác na dome vo vlastníctve pána Vavtiho, ktorý sa nachádza v Rakúsku, za sumu v celkovej výške 12 200 eur.
- 10 Dohodli sa na zálohe vo výške 7 000 eur, ktorú zaplatil pán Vavti.
- 11 Dňa 16. marca 2016 vykonala Finanzpolizei/Finančna policija (finančná polícia, Rakúsko) kontrolu na stavenisku a zistila jednak, že Čepelnik neoznámila príslušnému vnútroštátnemu orgánu zamestnanie dvoch pracovníkov vyslaných na toto stavenisko, čím porušila § 7b ods. 8 bod 1 AVRAG v spojení s článkom 7b ods. 3 AVRAG a jednak, že táto spoločnosť nemala k dispozícii mzdové doklady štyroch vyslaných pracovníkov v nemčine, čo je v rozpore s § 7i ods. 4 bodom 1 AVRAG v spojení s prvými dvoma vetami § 7d ods. 1 AVRAG.
- 12 Finančná polícia v nadväznosti na toto zistenie uložila pánovi Vavtimu povinnosť pozastaviť platby za dotknuté dielo. Okrem toho požiadala Bezirkshauptmannschaft Völkermarkt/Okrajno glavarstvo Velikovec (okresný správny orgán vo Völkermarkte, Rakúsko) o uloženie povinnosti tejto spoločnosti poskytnúť zábezpeku vo výške zodpovedajúcej cene diela, ktorá je stále splatná, t. j. 5 200 eur.
- 13 Dňa 17. marca 2016 okresný správny orgán vo Völkermarkte vyhovel tejto žiadosti a uložil pánovi Vavtimu povinnosť zaplatiť zábezpeku vo výške 5 200 eur na zabezpečenie prípadnej pokuty, ktorá by mohla byť uložená spoločnosti Čepelnik v rámci ďalšieho konania. Pán Vavti sa proti tomuto rozhodnutiu neodvolal a 20. apríla 2016 túto zábezpeku poskytol.

- 14 Rozsudkom z 11. októbra 2016 bola spoločnosti Čepelnik uložená pokuta vo výške 1 000 eur a rozsudkom z 12. októbra 2016 pokuta vo výške 8 000 eur z dôvodu dvoch správnych deliktov, ktorých sa podľa tvrdení finančnej polície počas kontroly zo 16. marca 2016 táto spoločnosť dopustila. Dňa 2. novembra 2016 podala Čepelnik odvolanie proti týmto rozsudkom. O týchto odvolaniach sa prejednávalo v čase podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 15 Po ukončení diela Čepelnik vyúčtovala pánovi Vavtimu sumu 5 000 eur. Keďže pán Vavti túto sumu nezaplatil, Čepelnik sa obrátila na vnútroštátny súd.
- 16 Pán Vavti pred vnútroštátnym súdom tvrdil, že vzhľadom na to, že poskytol okresnému správne mu orgánu vo Völkermarkte zábezpeku vo výške 5 200 eur, nebol už povinný zaplatiť túto sumu spoločnosti Čepelnik. V súlade s uplatniteľnou rakúskou právnou úpravou malo totiž poskytnutie tejto zábezpeky oslobodzujúci účinok.
- 17 Za týchto podmienok Bezirksgericht Bleiburg/Okrajno Sodišče Pliberk (Okresný súd Bleiburg, Rakúsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa článok 56 ZFEÚ a smernica [2014/67] vykladať v tom zmysle, že bránia členskému štátu, aby uložil objednávateľovi diela v tomto štáte, povinnosť pozastaviť platby a poskytnúť zábezpeku vo výške príslušnej dlhovanej sumy, ak povinnosť pozastaviť platby a poskytnutie zábezpeky slúžia len na zabezpečenie prípadnej peňažnej sankcie uloženej výlučne ako výsledok samostatného konania voči poskytovateľovi služieb, ktorý je usadený v inom členskom štáte?

2. V prípade zápornej odpovede na túto otázku:

- a) Majú sa článok 56 ZFEÚ a smernica [2014/67] vykladať v tom zmysle, že bránia členskému štátu, aby uložil osobe, ktorá si objednala dielo v tomto štáte, pozastaviť platby a poskytnúť zábezpeku vo výške príslušnej dlhovanej sumy, ak poskytovateľ služieb, ktorý je usadený v inom členskom štáte, ktorému by sa mala uložiť peňažná sankcia, nemá k dispozícii nijaký opravný prostriedok proti rozhodnutiu vyžadujúcemu poskytnutie zábezpeky v rámci konania o zábezpeke, pričom odvolanie, ktoré proti tomu rozhodnutiu podal objednávateľ diela, nemá odkladný účinok?
- b) Majú sa článok 56 ZFEÚ a smernica [2014/67] vykladať v tom zmysle, že zakazujú členskému štátu uložiť osobe, ktorá si objednala dielo v tomto štáte, povinnosť pozastaviť platby a poskytnúť zábezpeku vo výške príslušnej dlhovanej sumy iba z dôvodu, že poskytovateľ služieb má sídlo v inom členskom štáte?
- c) Majú sa článok 56 ZFEÚ a smernica [2014/67] vykladať v tom zmysle, že bránia členskému štátu uložiť osobe, ktorá si objednala dielo v tomto štáte, povinnosť pozastaviť platby a poskytnúť zábezpeku vo výške príslušnej dlhovanej sumy, hoci táto suma ešte nie je splatná a napriek tomu, že konečná suma sa vzhľadom na existenciu vzájomných pohľadávok a zádržného práva ešte nestanovila?“

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

- 18 Rakúska vláda v prvom rade tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný z dôvodu, že odpoveď Súdného dvora na prejudiciálne otázky nie je potrebná na to, aby vnútroštátny súd mohol vydať svoje rozhodnutie vo veci samej.
- 19 V tejto súvislosti treba uviesť, že prejudiciálne otázky sa týkajú správneho konania, v rámci ktorého sa ukladá objednávateľovi diela povinnosť pozastaviť platby a poskytnúť zábezpeku, kým vnútroštátny súd rozhoduje len o občianskoprávnej žalobe týkajúcej sa ceny diela, ktorá je stále splatná, po zaplatení

uvedenej zábezpeky. V rámci tohto posledného uvedeného konania sa vnútroštátny súd musí obmedziť na zohľadnenie oslobodzujúceho účinku v prospech objednávateľa diela, ktorého sa týka zaplataenie zábezpeky, ktorá mu bola uložená bez toho, aby mohol zmeniť alebo zrušiť rozhodnutie týkajúce sa uloženia tejto zábezpeky. Takéto rozhodnutie možno namietat len v rámci odlišného správneho konania.

- 20 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za vydávané súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia na to, aby mohol vydať svoj rozsudok, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdny dvor. V dôsledku toho v prípade, že sa položené otázky týkajú výkladu práva Únie, je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok z 5. júna 2018, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein, C-210/16, EU:C:2018:388, bod 47 a citovaná judikatúra).
- 21 Z toho vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdny dvor neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť návrh na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátnemu súdu len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s realitou alebo s predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, bod 20 a citovaná judikatúra).
- 22 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátnemu súdu vyplýva, že spor vo veci samej je úzko spojený s účinkami opatrení, ktoré sú predmetom prejudiciálnych otázok tým, že odpoveď na otázku zlučiteľnosti týchto opatrení s právom Únie by mohla mať vplyv na rozhodnutie tohto sporu. Vnútroštátny súd totiž uvádza, že pán Vavti odôvodnil svoje odmietnutie, ktoré je dôvodom uvedeného sporu, zaplatiť spoločnosti Čepelnik sumu 5 000 eur rovnajúcu sa cene dotknutého diela, ktorá je stále splatná, skutočnosťou, že podľa § 7m ods. 5 AVRAG malo poskytnutie zábezpeky vo výške 5 200 eur, ktorá mu bola uložená na základe § 7m ods. 3 tohto istého zákona, za následok oslobodiť ho od svojho dlhu voči spoločnosti Čepelnik.
- 23 Za týchto podmienok sa nemožno domnievať, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej.
- 24 Okrem toho vzhľadom na to, že tvrdenie rakúskej vlády týkajúce sa neprípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania je čiastočne založené na skutočnosti, že vnútroštátne právo neumožňuje vnútroštátnemu súdu prijať v rámci sporu vo veci samej rozhodnutie týkajúce sa pokút uložených spoločnosti Čepelnik, treba pripomenúť, že keďže v rámci konania upraveného v článku 267 ZFEÚ výklad vnútroštátnemu práva prislúcha výlučne tomuto súdu (rozsudok zo 16. júna 2015, Gauweiler a i., C-62/14, EU:C:2015:400, bod 28), táto argumentácia nemôže postačovať na vyvrátenie prezumpcie relevantnosti uvedenej v bode 21 tohto rozsudku.
- 25 Z uvedeného vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O veci samej

- 26 Svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 56 ZFEÚ a smernica 2014/67 vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, o ktorú ide vo veci samej, podľa ktorej príslušné orgány môžu uložiť osobe usadenej v tomto členskom štáte, ktorá si objednala dielo, povinnosť pozastaviť platby svojmu zmluvnému partnerovi so sídlom

v inom členskom štáte, dokonca poskytnúť zábezpeku vo výške rovnajúcej sa cene diela, ktorá je stále splatná, aby zabezpečili zaplatenie prípadnej pokuty, ktorá by mohla byť uložená tomuto zmluvnému partnerovi v prípade preukázaného porušenia pracovného práva prvého členského štátu.

Úvodné pripomienky

- 27 Na úvod treba uviesť, ako zdôraznil generálny advokát v bode 41 svojich návrhov, že z pripomienok preložených Súdnemu dvoru možno vyvodiť, že smernica 2014/67, ktorej lehota na prebratie uplynula 18. júna 2016 v súlade s jej článkom 23, bola prebratá do rakúskeho práva zákonom prijatým v júni 2016, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2017. Keďže ku skutkovým okolnostiam vo veci samej došlo v marci 2016, smernica 2014/67 sa na ne neuplatňuje, a nie je preto potrebné odpovedať na prejudiciálne otázky v rozsahu, v akom odkazujú na túto smernicu (pozri analogicky rozsudok z 3. decembra 2014, De Clercq a i., C-315/13, EU:C:2014:2408, body 49 až 51).
- 28 Okrem toho viaceré dotknuté osoby, ktoré predložili pripomienky Súdnemu dvoru tvrdili, že Súdny dvor by mal založiť svoju odpoveď na prejudiciálne otázky aj na smernici 2006/123.
- 29 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 1 ods. 6 tejto smernice táto smernica „neovplyvňuje [sa neuplatňuje na – *neoficiálny preklad*] pracovné právo“.
- 30 Podľa tohto istého ustanovenia pojem „pracovné právo“ v zmysle uvedenej smernice zahŕňa akékoľvek právne alebo zmluvné ustanovenia o podmienkach zamestnávania, pracovných podmienkach vrátane ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci a vzťahy medzi zamestnávateľmi a pracovníkmi, ktoré členské štáty uplatňujú v súlade s vnútroštátnym právom, ktoré rešpektuje právo Únie.
- 31 Článok 1 ods. 6 smernice 2006/123 v spojení s odôvodnením 14 tejto smernice definuje pojem „pracovné právo“ široko.
- 32 Toto ustanovenie nijako nerozlišuje medzi na jednej strane hmotnoprávnymi pravidlami v oblasti pracovného práva a na druhej strane pravidlami týkajúcimi sa opatrení stanovených na zabezpečenie dodržania týchto hmotnoprávných pravidiel a pravidiel, ktorých cieľom je zabezpečiť účinnosť sankcií uložených v prípade nedodržania týchto pravidiel.
- 33 Treba taktiež uviesť, že, ako vyplýva z odôvodnenia 7 uvedenej smernice, normotvorca Únie sa prijatím tejto smernice snažil o zabezpečenie dodržania rovnováhy medzi na jednej strane cieľom odstrániť prekážky slobody poskytovateľov služieb usadiť sa, ako aj slobodného pohybu služieb, a na druhej strane požiadavkou zabezpečiť vysokú úroveň ochrany cieľov všeobecného záujmu, najmä potreby dosiahnuť súlad s pracovným právom (pozri analogicky rozsudok z 11. júla 2013, Femarbel, C-57/12, EU:C:2013:517, bod 39).
- 34 Zavedenie odstrašujúcich opatrení vnútroštátnou právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej, na účely zabezpečenia dodržiavania hmotnoprávných pravidiel v oblasti pracovného práva a pravidiel, ktorých cieľom je zabezpečiť účinnosť sankcií uložených v prípade nedodržania týchto hmotnoprávných pravidiel, prispieva k zabezpečeniu vysokej úrovne ochrany cieľa všeobecného záujmu, ktorý predstavuje potrebu dosiahnuť súlad s pracovným právom.
- 35 Z toho vyplýva, že pojem „pracovné právo“ v zmysle článku 1 ods. 6 smernice 2006/123 zahŕňa takúto vnútroštátnu právnú úpravu.

36 Z hľadiska vyššie uvedeného treba dospieť k záveru, že smernica 2006/123 sa neuplatňuje na také opatrenia, aké stanovuje vnútroštátna právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, pričom sa však spresňuje, že podľa samotného znenia jej článku 1 ods. 6 tento záver nezavahuje povinnosti overiť, či je uvedená právna úprava v súlade s právom Únie, najmä s článkom 56 ZFEÚ, ktorého sa týkajú otázky položené vnútroštátnym súdom.

O obmedzení slobodného poskytovania služieb

37 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa majú za obmedzenia slobodného poskytovania služieb považovať všetky opatrenia, ktoré výkon tejto slobody zakazujú, prekážajú mu alebo ho robia menej príťažlivým (rozsudok zo 4. mája 2017, Vanderborght, C-339/15, EU:C:2017:335, bod 61 a citovaná judikatúra).

38 Navyše podľa ustálenej judikatúry článok 56 ZFEÚ zveruje práva nielen samotnému poskytovateľovi služieb, ale takisto príjemcovi uvedených služieb (rozsudky z 18. októbra 2012, X, C-498/10, EU:C:2012:635, bod 23, ako aj z 3. decembra 2014, De Clercq a i., C-315/13, EU:C:2014:2408, bod 52).

39 Treba pritom konštatovať, že opatrenia, o ktoré ide vo veci samej, ktoré ukladajú objednávateľovi diela povinnosť pozastaviť platby dlhované svojmu zmluvnému partnerovi a poskytnúť zábezpeku rovnajúcu sa cene diela, ktorá je stále splatná, v prípade dôvodného podozrenia, že poskytovateľ služieb spáchal správny delikt podľa vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti pracovného práva, môžu odradiť tak objednávateľa diela dotknutého členského štátu od toho, aby sa obrátil na poskytovateľov služieb usadených v inom členskom štáte, ako aj týchto posledných uvedených poskytovateľov služieb, aby ponúkali svoje služby týmto objednávateľom.

40 Ako uviedol generálny advokát v bodoch 37 a 38 svojich návrhov, takéto opatrenia totiž môžu okrem iného na jednej strane predpokladať okamih, keď má príjemca dotknutých služieb povinnosť zaplatiť cenu diela, ktorá je stále splatná, a zbaviť tak možnosti ponechať si, ako bežne stanovuje uplatniteľná vnútroštátna právna úprava, časť tejto sumy ako náhradu v prípade chybného alebo oneskoreného dokončenia prác. Na druhej strane tieto isté opatrenia sú takej povahy, že zbavujú poskytovateľov služieb usadených v iných členských štátoch práva požadovať od svojich rakúskych zákazníkov zaplatenie ceny dotknutého diela, ktorá je stále splatná, a vystavujú ich tak riziku oneskorenia platieb.

41 V dôsledku toho opatrenia, ktoré stanovuje vnútroštátna právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, treba považovať za opatrenia spôsobujúce obmedzenie slobodného poskytovania služieb.

O odôvodnení obmedzenia slobodného poskytovania služieb

42 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že vnútroštátne opatrenia, ktoré môžu brániť výkonu základných slobôd zaručených Zmluvou o FEÚ alebo robiť tento výkon menej príťažlivým, môžu byť napriek tomu prípustné pod podmienkou, že zodpovedajú naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, sú vhodné na zabezpečenie cieľa, ktorý chcú dosiahnuť a nejdú nad rámec toho, čo je na dosiahnutie sledovaného cieľa nevyhnutné (rozsudok z 18. mája 2017, Lahorgue, C-99/16, EU:C:2017:391, bod 31 a citovaná judikatúra),

43 V prejednávanej veci sa rakúska vláda domnieva, že obmedzenie slobodného poskytovania služieb, o ktoré ide vo veci samej, je odôvodnené cieľmi sociálnej ochrany pracovníkov, ako aj boja proti podvodom, najmä v sociálnej oblasti a predchádzania zneužívaniu.

- 44 V tejto súvislosti treba uviesť, že sociálna ochrana pracovníkov, ako aj boj proti podvodom, najmä v sociálnej oblasti a predchádzanie zneužívaniu sú cieľmi uvedenými medzi naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu, ktoré môžu odôvodniť obmedzenie slobodného poskytovania služieb (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. decembra 2012, Komisia/Belgicko, C-577/10, EU:C:2012:814, bod 45, ako aj z 3. decembra 2014, De Clercq a i., C-315/13, EU:C:2014:2408, bod 65 a citovanú judikatúru).
- 45 Opatrenia, ktoré stanovuje vnútroštátna právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, ktoré sa týkajú najmä zabezpečenia účinnosti sankcií, ktoré by sa mohli uložiť poskytovateľovi služieb v prípade porušenia právnych predpisov týkajúcich sa pracovného práva, môžu byť považované za spôsobilé zabezpečiť dosiahnutie takýchto cieľov.
- 46 Pokiaľ ide o primeranosť takejto právnej úpravy z hľadiska týchto cieľov, treba v prvom rade uviesť, že táto právna úprava stanovuje možnosť príslušným orgánom uložiť objednávateľovi diela povinnosť pozastaviť jeho platby poskytovateľovi služieb, ako aj poskytnúť zábezpeku vo výške ceny diela, ktorá je stále splatná, na základe existencie „dôvodného podozrenia, že bol spáchaný správny delikt“ podľa vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti pracovného práva. Táto právna úprava teda umožňuje prijatie takýchto opatrení ešte predtým, ako by príslušný orgán konštatoval, že došlo k správnomu deliktu, ktorý by odhaľoval podvod, najmä v sociálnej oblasti, zneužívanie alebo takú prax, ktorá by ohrozila ochranu pracovníkov.
- 47 Ďalej, táto istá právna úprava nestanovuje, že poskytovateľ služieb, voči ktorému existuje takéto dôvodné podozrenie, môže pred prijatím uvedených opatrení uviesť svoje pripomienky ku skutočnostiam, ktoré sú mu vytýkané.
- 48 Napokon je potrebné uviesť, že výška zábezpeky, ktorú možno uložiť príjemcovi dotknutých služieb, zodpovedá podľa vnútroštátnej právnej úpravy, o ktorú ide vo veci samej, výške ceny diela, ktorá je stále splatná v čase prijatia tohto opatrenia. Keďže výšku tejto zábezpeky môžu teda stanoviť príslušné orgány bez toho, aby zohľadnili prípadné vady stavby alebo iné nedostatky poskytovateľa služieb pri plnení zmluvy o diele, mohla by táto výška presiahnuť, prípadne aj v značnej miere, sumu, ktorá by mala byť bežne zaplatená dotknutým objednávateľom diela po ukončení prác.
- 49 Pre každý z dôvodov uvedených v troch predchádzajúcich bodoch treba považovať vnútroštátnu právnu úpravu, o ktorú ide vo veci samej, za právnu úpravu, ktorá ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov ochrany pracovníkov, ako aj boja proti podvodom, najmä v sociálnej oblasti a predchádzania zneužívaniu.
- 50 Z hľadiska všetkých predchádzajúcich úvah treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, o ktorú ide vo veci samej, podľa ktorej príslušné orgány môžu uložiť osobe usadenej v tomto členskom štáte, ktorá si objednala dielo, povinnosť pozastaviť platby svojmu zmluvnému partnerovi so sídlom v inom členskom štáte, dokonca poskytnúť zábezpeku vo výške rovnajúcej sa cene diela, ktorá je stále splatná, aby zabezpečili zaplatenie prípadnej pokuty, ktorá by mohla byť uložená tomuto zmluvnému partnerovi v prípade preukázaného porušenia pracovného práva prvého členského štátu.

O trovách

- 51 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, o ktorú ide vo veci samej, podľa ktorej príslušné orgány môžu uložiť osobe usadenej v tomto členskom štáte, ktorá si objednala dielo, povinnosť pozastaviť platby svojmu zmluvnému partnerovi so sídlom v inom členskom štáte, dokonca poskytnúť zábezpeku vo výške rovnajúcej sa cene diela, ktorá je stále splatná, aby zabezpečili zaplatenie prípadnej pokuty, ktorá by mohla byť uložená tomuto zmluvnému partnerovi v prípade preukázaného porušenia pracovného práva prvého členského štátu.

Podpisy